

Frank Schätzing

A pillangó zsarnoksága

FORDÍTOTTA FODOR ZSUZSA ÉS GYŐRI LÁSZLÓ

Frank Schätzing

A pillangó zsarnoksága

ATHENAEUM

A fordítás alapjául szolgáló mű
Frank Schätzing: *Die Tyrannei des Schmetterlings*

Originally published in the German language as *Die Tyrannei des Schmetterlings* by Frank Schätzing

Copyright © 2018, Verlag Kiepenhauer & Witsch GmbH & Co. KG,
Cologne/Germany
All rights reserved.

Hungarian translation © Fodor Zsuzsa és Győri László, 2018

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

1086 Budapest, Dankó u. 4–8.
Telefon: 1-235-5030
www.athenaeum.hu
www.facebook.com/athenaeumkiado
athenaeumkiado2012@gmail.com

ISBN 978 963 293 814 1

Felelős kiadó: az Athenaeum Kiadó ügyvezetője
Felelős szerkesztő: Szabó Tibor Benjámin
Műszaki vezető: Drótos Szilvia
Borító: Földi Andrea
Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor

*Sabinának,
Szerelmemnek. Pillangómnak. Mindenemnek.*

*Az első ultraintelligens gép lesz
az emberiség utolsó találmánya.
(Irving John Good)*

I. rész:

Ellenségek

Afrika.

A felázott időszak.

Áprilistól októberig valósággal folyékonyvá válik a levegő. Az esőfrontok titokzatos fényektől nyüzsgő, kékesfekete bolygókként függenek a hegyek fölött – a savanna felé sodródva. Szélszellemelek söpörnek végig atomrobbantást idéző, sárga égbolton, a közelgő vízözön előfutárai. A vízbolygók horizontot és tekinteteket elnyelve lomhán vonulnak, magukba szívják a nappalt, hogy végül egyetlen, mindent magába záró feketeséggé olvadjanak össze.

A felhőkön morajlás fut végig.

Keletről nyugatra halad, mintha titáni lények parancsszavakat adnának tovább egymásnak, túlvilági lények, talán maga Nhialic, aki most éppen Deng alakját öltötte föl. Ezek azok a jelzések, amelyekben megállapodtak, így kezdik a világ tisztára mosását, de amikor először megnyílik az ég és lezúdul a víz, az még nem túl hatásos. A repedezettre sült talaj láthatóan nem képes elnyelni a cseppeket. Kövéren és reszketve egyensúlyoznak a porban, hirtelen alakjukat veszítik, és gyorsan fakuló foltot hagynak az agyagon. Szánalmas színjáték egy impozáns, fenyegető kulissza előtt – aztán a zápor ugyanolyan hirtelen el is áll, ahogy elkezdődött.

Minden nesz elhal.

Beáll a teljes pusztulás előtti csend.

Óceánnyi víz zúdul alá.

A földutak percek alatt mély folyóvölgyekké válnak, mintha felszakadna a föld, és kifordítaná belsejét. Tonnaszámra bugyog fel a sűrű, vörös

iszap, amelyet hólyagosra ver a zubogó esővíz. Mezők és legelők helyén tavak keletkeznek, bugyborékoló, tajtékzó vízfelületek, amelyekből sűrűn egymás mellett vízvirágok fakadnak. Ami eddig a szárazföld része volt, most szigetté lesz. Az elemekben Mascardit tombol, a nagy fekete istenség, aki egyszerre hoz halált és termékenységet, egyiket sosem a másik nélkül. Az áradat fékevesztetten őrjöngő élőlényként száguld, kanyarog, keresztül az erdőn és a kiszáradt fák közt, magával ragadva a szikkadt növényeket. Elmossa a régi világot, az enyészet gondjára bízva azt, megszüntet minden korábbról ismert struktúrát, eltöröl minden bizonyosságot, majd egyszer csak mindent újjárendez.

Néha napokon át szakadatlanul ömlik az eső.

Aztán, ahogy most is, egyik pillanatról a másikra szétnyílik a még csöpögő felhőgomolyag, és az eget visszahódítja a makulátlan kékség. Olyan mély és olyan intenzív a kékség, hogy az iszapban gázoló emberek akaratlanul is összehúzzák magukat, és még erősebben kapaszkodnak Heckler&Koch fegyverükbe, mintha csak attól tartanának, hogy a nagy kékség magába szívja és egy más dimenzióba löki őket.

Nhialic birodalmába.

Nhialic akkor fordult el az emberektől, amikor Abuk istennő szétválasztotta az Eget és a Földet, és felhatalmazta az alacsonyabb rendű istenségeket, hogy kézbe vegyék a dinkák sorsának irányítását – mondhatnánk úgy is, hogy megcsorbította a főisten hatalmát, meglopta őt, hogy többet adhasson az embereknek, mint amennyit Nhialic eredetileg szánt nekik. Amivel Abuk megszegyénítette Nhialicot, aki sértetten odébb is állt, ám Deng esőisten alakjában még mindig beleavatkozik a dolgok alakulásába, áldást és romlást hozva mindenkire. Szinte hihető történetek.

Joshua Agok őrnagy anglikán és Jézusban hisz, ami a nyugat-európaiak és az amerikaiak felfogása szerint a pogány isteneknek akut munkanélküliséget jelent, ám a dinkáktól semmi sem áll távolabb, mint a keresztyény monoteizmus szigorú vagy-vagy kategória-rendszere. A misszionáriusoknak, akik jó százötven éve a Fehér-Nílus partján járványoknak estek áldozatul, aztán később, a katolikus veronai pátereknek, Jézus Szent Szíve misszionáriusainak és a brit anglikán papoknak,

majd végül a Presbyterian Church of America papjainak sem fért a fejébe, hogy lehet egyszerre hinni Jézusban, és minden nehézség nélkül beilleszteni őt az alacsonyabb rendű istenségek és a tisztelt ősök családi albumába. Pedig csak arról volt szó, hogy az ősök mindig is ott voltak. És ízlésük és kedvük függvényében bizalmatlanul vagy éppen barátságosan mustrálták az új jövevényt, békén hagyták, nem bántották, már miért is kellene elmenniük miatta?

Vajon eltűnik-e egy tehen attól, ha valaki még egy tehenet vásárol?
Agok erőnek erejével elfordítja tekintetét a kék kupoláról.

Beleveszünk a mítoszokba, gondolja.

És miért? Mert magunkban már nem tudunk hinni. De valaminél azért mégiscsak hinni kell. A Bibliában nagyon sok minden jó, de kinek jutna eszébe kétségbe vonni, hogy a természetet szellemek éltetik, és a teremtett világ működése valójában a halottak lelkének köszönhető, a szellemek világának anyagi kifejeződése, a szellemekének, akik így kapcsolódnak a mi dimenzióinkhoz? Ám bárkitől kaptuk is az értelmünket, az illető nem akarhatta, hogy ne használjuk e rettenetes polgárháború befejezésére. Máskülönben minden hiába lett volna. Minden szenvedésünk és minden fájdalom, amit másoknak okoztunk, miközben megpróbáltuk érvényesíteni a szabadságról vallott elképzeléseinket.

Hát éppen ezek az elképzelések jelentik most a problémát.

Agok hátranéz.

Agyagteremtmények, sáros arcokban villanó szemek. Mintha maga a Föld kelt volna fel. Gólem legendája jut akaratlanul is az eszébe, ahogy végignéz kis csapatán. Százhusz, állig felfegyverkezett Gólem. A vidéket ellenőrzése alatt tartó Olony milíciáihoz képest elenyészően kevés ember, de közel s távol a legjobbak. Egy nép, amelynek fegyvert nyomnak a kezébe, hogy harcoljon a függetlenségéért, attól még nem lesz ütőképes hadsereggé, hogy valakik egy kört húznak köréjük, és azt, ami belül van, kinevezik államnak. De ezek a fiúk tényleg jók. Agok maga válogatta ki őket, valamennyiüket, egyenként. Feszült figyelemmel gubbasztanak a bozótban, a tamarindusz- és akác-fák árnyékában. Míg a nap felperzselőset játszik, a lombtető védelmet nyújt; de az esőt nem tudta távol tartani tőlük. Felhőszakadáskor mindegy, hol tartózkodsz éppen. A nedvesség minden irányból jön, ennek meg-

felelően bőrig áznak, és a vörös agyag is megteszi a magáét, hogy úgy nézzenek ki, mintha egy hordányi, lesben álló földszellem volnának.

Egy szusszanásnyi szünet, gondolja Agok.

Nem volt betervezve, de kapóra jön.

Aztán elhagyják az erdőt, megindulnak Olony állásai felé.

A pillanat, amelyre izgatottan vártak azóta, hogy két nappal korábban a helikopter letette őket a senki földjén. Gyalog vágtak át eddig a ritkás, bozótos erdőn. Távolságban az évszakban amúgy is járhatatlan, agyagos utaktól. Az eső ott fenn, az északi határvidéken szinte teljesen elzárta az embereket. Az elkövetkező hónapokban a települések és tanyák szárazföldi úton megközelíthetetlenek lesznek. Az állam egész területén kerekén ötven kilométernyi aszfaltút van, amely mindenkéltől azt a célt szolgálja, hogy a távoli fővárosnak egy kis városi hangulatot kölcsönözzön. Hat éve, amikor a függetlenséget ünnepelték, a kunyhókkal körülvett, zajos, tarka kereskedelmi csomópont, a maga minden tervezés nélkül elpotyogtatott reprezentációs épületeivel, hirtelen csomóponttá vált. Állam született, és mindenki ott akart bábáskodni a világrajövetelénél. A Sahara Resort Hotelban (a város egyetlen, reprezentációs célokra alkalmas helyén) egymás sarkát taposták a diplomata, olajmágnások, fegyverkereskedők, kéksisasok, NGO-k és prédikátorok, poggyászukban kórházak, egyetemek, repülőterek, olajvezetékek és missziós állomások terveivel.

Mintha csak varázsütésre történt volna, a nyomorúságos gépjárműállomány is egyik napról a másikra megváltozott: a jelenlévők szatellitantennás japán terepjárók bemutatóján érezhették magukat. Akkor, ott úgy tűnt, minden lehetséges. Csak az olaj dollármilliárdokat zúdít majd az államkasszába, az európai segélyalapoknál pedig százmillióssal összefűjtött források vártak lehívásra. Évtizedes véres harcok árán sikerült elérni, hogy különváljanak a muszlim északtól, amely oly sokáig zsákmányolta ki a fekete-afrikai déli országrészt, anélkül, hogy akár csak a kisujját is mozdította volna annak lakosaiért. A diktátor alázatosan, rohanást írta alá a békeszerződést, és megígérte

te, hogy a lehető legjobb kapcsolatokat fogja ápolni az újdonsült szomszédos állammal. Csupa méz-csupa máz magatartását az magyarázta, hogy emberiség elleni bűnök vádjával nemzetközi elfogatóparancsot adtak ki ellene, úgyszólván nem ártott a változatosság kedvéért békülékeny húrokat pengetnie.

Mekkora lehetőség volt, gondolja Agok.

És hogy elpuskáztuk!

Kiles a fedezékül szolgáló akácia mögül. Előtte a szavanna. Ritkás növényzet, bozót, itt-ott egy-egy fa, szalmafedelű kerek kunyhók, az esős hónapokban nomád pásztorok húzzák meg magukat bennük. Még egy hónappal azelőtt is minden úgy nézett itt ki, mint egy marsbéli tájon, mostanra viszont a talaj teleszívta magát vízzel, és világító, zöld szőnyegként hajtott ki rajta a fű, a fák csúcsain pedig olyan tempóban nő a lomb, mintha gyorsított felvételt látnánk, a virágok robbanásszerű hirtelenséggel, pompás színekben tündökölnék. A teremtés travesztíája. Friss esőszag közeleg.

A hegyek fölött az égen, madárrajokat maguk előtt kergetve, új felhőszörnyetek tornyosulnak.

Agok élvezi ezt a pillanatot, amikor a levegő olyan tiszta, amelyet száraz időben soha nem érzett. Szinte fáj, ahogy behatol a tüdejébe. Elnézi, ahogy az első párafelhők felszállnak a síkságról, és körülöttük az erdő gőzölni kezd. A delelő nap tűző sugaraitól mámoros táncra kelnek a molekulák, a forróság kiszivattyúzza a talajból a vizet, amit az ég alighogy belepumpált. Fullasztó, párás hőség. A szavanna nemsokára ködbe fog burkolózni, amiben Agok és emberei úgy fognak kinézni, mint megannyi fantom.

A pára és az eső elrejtje őket. Nyílt terepen ez az egyetlen esélyük.

Ez választja el őket a voltaképpen bevetéstől. Öt kilométernyire vannak az Olony harcosai által megszállva tartott barakk- és konténervárostól, a hatalmas olajkitermelő-telep szélén, amely úgy áll ott a síkságon, mintha egy másik világból ültették volna át. A folyó, amelyen odafelé menet át kell majd kelniük, szélében a többszörösére duzzadt, a partján burjánzó erdőtől nem látni a mögötte lévő olajmezőt. Agok

csak szétszórt csordákat és vadon élő állatokat lát, amelyek a következő záport várva a facsoportok felé veszik az irányt, antilopokat és egy elefántpárt borjaival, amelyek egy majomkenyérfa árnyékában elpihenve agyaraikkal a fakérget kaparják. Ez minden.

Arról a néhány műholdas felvételtől, amelyet az amerikaiak bocsátottak a rendelkezésükre, nagyjából tudják, hogy a hadúr hol állította fel embereit. Ez éppen elég információ ahhoz, hogy el tudják kerülni őket. Ha nyíltan harcba szállnának velük, az felérne egy öngyilkossággal, ennyi erővel akár kölcsönösen fel is köthetnék magukat a fákra, és egészen biztosan kegyesebb halált halnának. Mert Olony a legkérgesebb szívű zsoldos szemében is maga az ördög. Emberei falvakat rohanak le, nőket becsstelenítenek, kínoznak és csonkítanak meg, kisgyermeküket élve az égő viskókba dobják, nagyobb gyermekeiket pedig katonai kiképzőtáborokba hurcolják. Ott megtanítják őket mindent és mindenkit megvetni, arra kényszerítik őket, hogy emberhúst egyenek, nőket erőszakoljanak meg, és végtagokat vágjanak le. És aki ebbe nem pusztul bele, az jutalmul kap egy flintát, és elküldik harcolni. A polgárháború kitörése óta sok ezer gyermek tűnt el és bukkant fel traumatizált gyilkológépként – mindkét oldalon.

Ennek véget kell vetnünk, gondolja Agok.

Hogy durvulhattunk el ennyire?

Tamtamdobokkal kísért harangszó, dudakoncertek, zene mindenütt. Az utcákon táncoltak, és az első szabadon választott elnök, egy karizmatikus, dörzsölt, tanult és világlátott férfiú nevét skandálták az emberek. Stetson-kalapja, amellyel maga George W. Bush ajándékozta meg, le nem jön a fejéről, úgy hordja, mintha legalábbis hozzátartozna a koponyájához. Az utcai lámpaoszlopokat az új nemzeti lobogó ékesíti, a házfalak valósággal eltűnnek a plakátok mögött, amelyek a nemrég még felkelők hadseregeként megalakult kormánypárt dicsőségét hirdetik. A repülőtérré vezető utat műanyag virágok szegélyezik, óránként érkeznek a vendégek, Kína, az EU, Amerika, az Afrikai Unió és az Arab Liga képviselői. Harminc államfő jelentkezett már be, Ban

Ki Mun kiszáll a repülőjéből, és belemosolyog a kamerába. A városközpontban a körforgalom közepéből feketére lakkozott cölöp nőtt ki, rajta világító betűk hirdetik: „Együtt nyomtak el bennünket, most együtt vagyunk szabadok. Boldog függetlenséget mindenkinek!”

Agok soha nem fogja elfelejteni ezt a napot.

Még hogy boldog függetlenséget, gondolja keserűen. Új kezdet. Milyen csodálatos nagy szavak. Vagy inkább a láncáról eloldozott kutya. Afrikában ez azt jelenti, hogy eljött az idő, amikor ki lehet egyenlíteni a régi számlákat. Nyisd ki előttünk a jövő kapuját, és mi képesek vagyunk úgy átmenni rajta, hogy a legsötétebb múltban kötünk ki. A fejekben ott erjed a bűnbeesés. A történet a megsebzett büszkeségről, ellopott jószágról, legelőkről, gyalogutakról, rég megkopott, vedlett mítoszokról szól. Nhialicnak két fia volt, Dinka és Nuer. Mindkettjüknek ajándékot ígért. Az ígéret szerint Dinkát egy öreg tehén, Nuert egy borjú illette. A rá következő éjjel Dinka az istállóba ment, és Nuer hangját utánozva elkérte a borjút, amelyet azonnal meg is kapott. Amikor Nhialic észrevette, hogy furfangos csemetéje lépre csalta, istenhez méltó haragra gerjedt. Úgy rendelkezett, hogy Nuer az idők végezetéig bármikor ellophatja Dinka állatait, és mi most ilyen szarságok miatt ugrunk egymás torkának!

Az örök kérdés, ki kezdte.

Senki, és itt van a kutya elásva. Tompa emlékezetünkben mindig csak áldozatok voltunk. Ha most Olonyt sikerül megfékezni, az önmagában még nem vet véget a polgárháborúnak. Olony csak egyike a sok mézárósnak, igaz, egy sikeres offenzíva azt jelezne: lehet, hogy nem tudunk győzni – de ti sem.

Szóval kössetek békét!

Agok emberei szabotőrök. Amerikai katonai stratégiák képezték ki őket, akik megmutatták nekik, hogyan kell behatolni és belülről bomlasztani egy rendszert, míg az magától össze nem omlik. Robbanóanyaggal, kútmérgezéssel, dezinformációval. Fegyverrel csak akkor, ha elkerülhetetlen, mindent el fognak tehát követni, hogy kitérjenek a közvetlen konfrontáció elől. És természetesen tudják, hogy ennek ellenére nem lehet megúszni az összecsapást, és hogy kilátásaik az akció túlélésére nem éppen rózsásak.

De valami esélyük azért van.

Legalábbis arra van esélyük, hogy jó nagy kárt okozzanak.

Agok türelmesen szemléli a közeledő felhőket. Emberei most szorosan körülvesszik, az egész egyetlen vörösre mázolt élőlény, amely egyszerre lélegzik, remeg és várakozik. Minden egyes mozdulatra apró, a naptól rászáradt agyagdarabok peregnek le a harc felszerelésükről. A látszat az, hogy a sárban gubbasztanak, valójában azonban az olaj felszínén úsznak. Egész Dél-Szudán úszik az olajban. A föld mélyén érc, gyémánt, arany és ezüst. Kész csoda, hogy a fiatal állam kormánya egy évig bírta, míg az alelnök – egy nuer – meg nem puccsolta. Azóta a fele hadsereg az elnök – egy dinka politikus – oldalán harcol a hadsereg másik fele ellen. A szövetségi hűség bizonyos ingadozásokat mutat, hozzá képest a helyi időjárás-jelentés örök isteni parancsolatnak tűnik. Olony például nemrégén még a hadsereg tábornokaként a kormányt szolgálta, ám az odaadás kérdéséről errefelé óránként új tárgyalásokat szoktak folytatni. Most a szakadár elnökhelyettest szolgálja.

Vagy talán csak saját magát.

Mindannyian az őserdőből jöttünk, gondolja Agok, fogalmunk sem volt, mi a különbség köztünk és kínzóink között.

Most már legalább tudjuk.

Semmi.

Hatalmas vérveszteség árán kiharcoltuk a függetlenségünket, hogy rájöhessünk, amúgy semmiféle közös érték nem köt össze bennünket. De mindegy is, ha olyan törzsi szövetségek formálódnak, amelyek, amióta világ a világ, harcolnak egymás ellen. Ezen a kontinensen a lázadások olyan szükségszerűen következnek egymásból, amilyen szükségszerű napfényben az árnyék, mintha csakis örök ellenzéki helyzetben lehetne önértékelésünk, és soha semmi sem lesz érezhetően jobb. Na igen. Talán azoknak, akik a fegyvereket szállítják nekünk. Akik pénzelnek bennünket. Bányászati jogokért és olajkitermelési engedélyekért bárkit hatalomra segítenek. A lázadások és a korrupció köréből nem lehet kilépni. Sok generációval ezelőtt rabszolgává tettek ben-

nünket, most pedig mi tesszük magunkat rabszolgákká, és bánunk még cudarabbul egymással, mint ahogy az idegen elnyomók bántak velünk. Nincs az a felhőszakadás, amely képes volna kimosni a földből azt a sok vért, amit csak az egymás ellen harcoló dinkák és a nuerek kiontottak.

De ki tudja, talán ma megnyerünk egy kisebb csatát, hogy véget vessünk egy nagy ütközetnek.

Jelt ad az embereinek.

Görnyedten, lopakodva, előrszegezett fegyverrel lépnek ki az erdő rejtekéből a síkságra.

Fölöttük az égen, a morajló vízfront peremén sodródik, és fakón felvillan a nap. Sugarai belerágják magukat a fenyegető, komor feketeségbe, mintha még volna bennük annyi erő, hogy szertefoszlassák. Erejének végső demonstrációjaként feljebb húzza és a katonák feje fölé lezárja a párafüggönyt. Fénye bolondozik a ködben, csillog, villog, mígnem aztán a hatalmas felhő banális közönnnyel, mintegy mellékelesen el nem nyeli, megfosztva színeitől a világot.

A levegő egyik pillanatról a másikra lehül.

A pára egyre sűrűbb. A savanna mindinkább árnykép-kulisszává válik, háromdimenziós háttérre, egymás mögé helyezett rétegekkel. Teátrális mélységét a sötét különböző árnyalatai adják. A látómező bal szélén, a fák alatt antilopok vonulnak, fehér fülű antilopok, jellegzetes foltjaikkal és szarvukkal, itt most csak antilopkiccek, puszták körvonalak, tulajdonságok nélküli állatok. A mosókonyhai párás hőségben nem könnyű megbecsülni a távolságot, de Agok ismeri a vidéket. Itt nőtt fel, ezen a környéken, ezért is vezeti ő az akciót. Ismeri a terepet és a tájékozódási pontokat, mindenekelőtt a gigantikus méretű baobabokat, majomkenyérfaakat, terebélyes törzsükkel és furcsán kicsavart ágaikkal, az ember a talajból feltörő óriáspolipoknak nézhetné őket, amelyek dermedt karjaiból újabb kicsi, egyre kisebb karok nőnek ki. Nemrég ki is leveleztek, amitől már nem is annyira különös teremtményeknek, hanem inkább fáknak látszanak, ami mit sem változtat bizarr külsejükön.

A legenda szerint a baobabfákat maga az ördög ültette, gyökérrel fölfelé.

Hogy miért? Mert az ördög már csak ilyen.

Agok elhúzza a száját. A baobabban valójában csak egy ördögi van: a virágai, amelyek intenzív rothadásszagot árasztanak. Ezt imádják a repülőkutyák, amelyek éjszakánként rajokban jelennek meg, hogy beporozzák.

Agok ellenőrzi derékszíján a szerelvényét: kés, kulacs, lószer. A katonák széthúzódnak, ahogy az a megbeszélésen elhangzott. Mindenki a legközelebbi fedezéket használja. Előrelopakodik a fűben, a bokrok mögött, valamelyik akáciáig. Aztán görnyedten továbbfut. A katonák minden magukkal hurcolt teher, a robbanó- és gyújtószerkezetek, gránátok és élelem súlya ellenére hangtalan eleganciával mozognak. Fölöttük az apokaliptikus felhő egyre dagad és növekszik, rázkódik, lejjebb ereszkedik, és kisül.

Az első cseppek koppannak a síkságon. A látótávolság gyorsan csökken. Agok a távolban még kiveszi egy elefántcsalád körvonalait, mielőtt teljesen elmosódnának a párában. Az emberei gyorsan haladnak előre. Még néhány száz méter, aztán egy szelíd emelkedő következik, hogy utána a terep megint lejteni kezdjen a folyó felé. A dombon sűrű, kusza, magasra nőtt vegetáció. Agok egy pillanatig sem kételkedik abban, hogy Olony egységei a túlparti bokrokban rejtőznek, de bármilyen hatalmas is a létszámuk, nem lehetnek mindenhol jelen. Kell lenniük őrizetlenül hagyott átjáróknak. Fantomoknak való ösvényeknek, amelyeken cselledel átjuthatnak.

Hogy aztán hátba támadják a milicistákat...

Nem, utasítja rendre magát. Bármilyen vonzó is a gondolat, tartjuk magunkat a tervhez, és kerüljük a nyílt összecsapást.

Amíg csak lehet.

Az eső egyre hevesebben zuhog, mintha csíkokat rajzolna az emberekre Agok két oldalán. Monokróm akvarellé mossa a tájat, az embereket és az állatokat, összefolyó árnyak a köd most éppen sűrűre vásznán. A magaslat lábánál hatalmas majomkenyérfa rajzolódik ki, talán már ezeréves is lehet, vagy még annál is több. Polipkarjai titáni gesztussal ölelik át a felhőket, amelyek megtöltik tartályait. A baobabfák élő víztározók, óriási mennyiségű vizet vesznek fel a száraz évszakokra. Aztán jönnek az elefántok, feltörik a fakérget, nagy üregeket vájnak a törzsbe,

hogy elérjék a nedves rostokat. Pusztításuk következtében a majomkenyérfa más teremtmények lakó- és költőhelyeivé alakulnak, ahogy itt minden más élőlénybe is befészkel magát valami élősködő, alagutakat és járatokat fúrva a idegen szövetbe, és lassan, belülről fogyasztva el vendéglátóját.

Agok természetesen ezt a baobabfát is ismeri, törzsének kerülete alul jó tizenhárom méter. Efelé indul el, miközben a mind sűrűbb esőben egyre rosszabbul látni, a talajt pedig sűrű, vastag, cuppogó réteggel vonja be a víz.

Valami megállítja.

Az áradás időközben vízesésszerű dimenziókat ölt. Ott robajlik a fülében, az agyában, minden más zajt elnyomva, de a dübörgő zajban mintha kiáltást hallana, nem, egészen biztosan kiáltást hall!

Vagy inkább csak azt hallja, hogy valaki felkiált, de a hangja azonnal elhal.

Valaki kiáltott.

És valaki – valami – beléfojtotta.

Agok pislog, kitörli szeméből a vizet. Errefelé akadnak ugyan oroszlánok, de ritka, hogy emberre támadjanak. A szavannán leopárdok és hiénák is kószálnak, zebrára, bivalyra és antilopra vadásznak, olykor megkísérelnek elragadni egy-egy fiatal állatot a nomád pásztorok nyájaiból. Időnként történik egy-egy tragédia, de a vadon élő állatok többnyire maguk között élik életüket. Minden élőlény jóllakik – az emberek kivételével, mert a szűnni nem akaró mézszárlástól a parasztok nem tudnak vetni. Afrika legtermékenyebb vidékeit történelmi méretű éhínség fenyegeti, de az állatok jól elvannak.

Hol vannak az emberei?

Ott. Legalábbis az a néhány, akit még lát. Előbukkannak, eltűnnek. Egyikük közvetlenül előtte halad, mint egy elmosódó tintafolt a terebélyes majomkenyérfa tömege előtt.

És eltűnik.

Egyszerűen csak úgy, tompa cuppanó hang kíséretében, mint amikor valami puha és nedves dolgot tépnek szét.

Agok az ősi ösztönre hallgatva megfordul, hogy meggyőződjön, nem fenyegeti-e veszély hátulról, és hogy felmérje, milyen messze lehetnek esetleges üldözői, bár az az ember közvetlenül előtte...

Micsoda? Megtámadták?

Izmaiba adrenalinfröccs zúdul. Agytörzse örült sebességgel egyik döntési mintát kínálja a másik után, a teljes evolúciós katalógust. Agok büszke a reflexeire. Minden ismerős helyzetben célratörően járna el, csakhogy itt semmiféle célt nem lehet felismerni – már ha egyáltalán van valami, ami reakciót követelne; lehet, hogy az egész csak érzécsalódás volt, és most amiatt idegeskedik?

Voltaképpen mi riasztotta?

Semmi. A kiáltás? Egy papagáj. Az előtte haladó ember? Hasra vetette magát. Mindjárt föl pattan és fut tovább, híven a megbeszélte taktikához, úgy, ahogy ő tanította az embereinek.

Vár.

Senki sem pattan föl előtte.

A ködből viszont újabb kiáltás hallatszik, hosszan elnyúló, alig lehet elviselni. Maga a rettenet, egyre magasabb, éles üvöltésbe torkollik, mielőtt egyik pillanatról a másikra véget érne. Ugyanebben a szempillantásban alábbhagy az eső, és Agok meghallja...

Teljesen világosan hallja.

Újabb ordítás.

Rátör a félelem, ami énje távolságtartóbb részének kínos, futásnak ered, a majomkenyérfa felé, elcsúszik, és hosszában elvágódik a sárban. Az esés kipréseli tüdejéből a levegőt. Megpróbál felállni, de a csúszós talajon sehol egy szilárd pont, amelyben megkapaszkodhatna. Néhány másodpercre eluralkodik rajta az a szörnyű érzés, mintha víztől duzzadt föld mohó és vak lényként kúszna fel rajta, ragacsos végtagokat növesztve átfogná testét, és egyre mélyebbre húzná le esőtől nedves belsejébe. Aztán mégis sikerül talpra állnia, és tovább-botorkál a baobab és a mögötte elterülő szegélyerdő felé. Agyában az ősök sutognak, azon vitatkoznak, mi lehetne számára most a legbiztonságosabb hely, az áthatolhatatlan vegetáció a dombtetőn, nem, jobb az az odú, amelyet az elefántok a majomkenyérfa törzsébe vájtak, még ha kelepcevé is válhat, de itt láthatóan minden kelepce, miközben az ordítás...

Ez nem egyszerűen csak egy ordítás.

Sokezernyi élőlény jelenléte adódik össze benne – szárnyak csapkodása, csak éppen nem madaraké, hanem más, idegenszerű rezgések, abnormális minta szerint, egyre duzzadó...

Belegyorsít.

Akármi közeleg is, hihetetlen erővel teszi, a határok iszonyatos gyorsasággal tolódnak el a ködfoszlányokban, amelyek most meg-megnyílnak, és mintha egy olyan természetfölötti rendező utasítását követnék, aki azt akarja, hogy Agok elkapjon egy pillanatot, majd a felhők újra összezárnak, hiszen az értelem aligha volna lépes feldolgozni a látványt, Agok valószínűleg beleőrülne. Most sikolyok mindenhol, az emberei. Hallja, ahogy meghalnak, lába újra elveszti a talajt, és esés közben látja, ahogy a kavargó köd szertefoszlik, és ismét kirajzolódik belőle a majomkenyérfa koronája. A külső ágakat gubók borítják, hihetetlen finomsággal megszótt alkotások, amelyekbe építők a leveleket is beledolgozták: a szövőhangyák bokrokban és fakoronákban alakítják ki fészkeiket. Minden egyes gubó egy egész hangyanépet rejt, mindegyik a maga királynője köré sereglük. Olykor egyik nép megtámadja és felzabálja fajtársait, Agok szemében semmi sem jelképezi ennél szemléletesebben azt, amit saját, önmagát csonkoló népe tesz – a különbség csupán annyi, hogy a hangyák hűvös intelligenciája ismer győzteseket is, míg az a kontinens, ahol volt balszerencséje megszületni, csak veszteseket ismer. Feltápáskodik, levegő után kapkod. Tán-torogva, botladozva a fatörzs felé indul, amely minden egyes megtett lépéssel valahogy oldalra kerül, mintha össze akarná zavarni, gúnyt akarna úzni belőle. A rothadó növényi anyag és a sár fojtóan édes ópiátokat szabadít fel, amikbe a baobabfa dögszaga keveredik. Hallucinál, lehet, hogy egyszerűen becsavarodott a félelemtől. A természettel és annak jelenségeivel kisgyermekkor óta meghitt ismeretségben áll, mitől kerülhetett ennyire magánkívül? Mi másról, mint attól, hogy valami ismeretlen, amiről a világon semmit sem tud, egyszer csak betör az életébe, valami ismeretlen, amiben semmi sincs mindabból, ami tapasztalatvilágában valaha is visszatükröződött volna, úgyhogy a teljes kiszolgáltatottságon kívül semmit sem érez. Végre odaér, ujaival megsimítja a fa rücskös kérgét, ő pedig forog körbe-körbe, Heckler & Koch típusú fegyverét hol erre, hol arra szegezve. A gomolygó köd suhanó árnyakkal telik meg, megnevezhetetlen dolgokkal, amelyek

gyorsabban váltják helyzetüket, mint hogy a szem követni tudná őket. A levegőt lövések és üvöltések rázkódtatják meg.

Vakon tüzel az esőben, kiüríti a tárát, kinyúl egy másikért, az kicsúszik a kezéből, térdre esik, és félőrülten tapogatva keresgéli a baobabfa gyökerei között. Ujjait apró lábak és csápok érintik. Tapogatóznak, suhannak, sietősen. A nedves mélységben csúszómászók nyüzsögnek. Láttotere peremén mintha egy nagy méretű valami mozogna. Odakapja a tekintetét, de nincs ott semmi, és mégis, ott van mindennek a képzete.

Az enyészet és az élet egy.

A talaj lélegzik, páncélos seregek követnek kiszámíthatatlan tervekkel, a vihartépte levelek között dögevő bogarak teste csillog. Imádkozó sáskák lesnek zsákmányukra, mozdulatlanul. Ezek még akkor is ugyanezen a helyen ülnek majd, amikor mi már rég végeztünk egymással, gondolja Agok. És nem telik bele sok idő. Az eső minden időt elmos. A létezésem nem tart tovább egy szempillantásnál.

Mellette valami a fatörzsnek csapódik.

Odafordítja a fejét.

Rámered erre a furcsa dologra, az pedig a maga részéről valószínűleg órá mered. Már amennyiben van szeme. Pontosan nem lehet tudni.

Soha nem látott hasonlót.

Mindenhol ezek a valamik.

A bokája lendül. Megragadja a fegyverét, mintha korlát volna, az utolsó megmaradt akadály közte és a szakadék között. Értelme egy automata jelzőfény kitartásával jelzéseket sugároz: kuporodj le. Védj a fejed a karoddal. Igyekezz bejutni az üregbe.

De túlságosan meg van lepve, hogy elfordítsa a tekintetét.

Felemeli a karját, hogy lesöpörje azt az izét a fáról.

Az izé ráugrik.

Agok felordít, amikor az beleharap az orrába, és villámsebesen a pofacsontjára tekeredik. Pánikba esik, és megpróbálja letépní ezt a valamit az arcáról. Az viszont addigra már a bal szemgödrére fordul, kitépi a szemgolyóját, és benyomul a koponyájába. Agok a fájdalomtól és a sokktól félőrülten támológ, a lába ráng, és hanyatt beesik a majomkenyérfa rothadástól bűzlő üregébe.

Az utolsó, amit érzékel, az égető fájdalom hulláma, amikor újabb izék szállnak le a testére, és elkezdik felzabálni.